

Tekno Tezgah

H a c e r E r a r

Yaz tatilinde ders dışındaki uğraşlara daha çok zaman ayrılabilir. Eski sayılarda verilen projeleri yapmaya başlamış olmalısınız (pdf formlarını www.biltek.tubitak.gov.tr/teknolo_tezgah/ adresinde bulabilirsiniz). Ayrıca web sayfasının Merak Ettikleriniz köşesinde Elektronik kategorisini izlemenizi öneriyorum. Önümüzdeki sayılarda sayfamızda yer almasını istediğiniz konuları yazarsanız sevinirim. Bu sayıda hoşunuza gideceğini düşündüğümüz bir proje veriliyor.

Ayın Proje Önerisi

Arda Arsen ACER (Adana)

KURŞUN KALEMDEN ORG

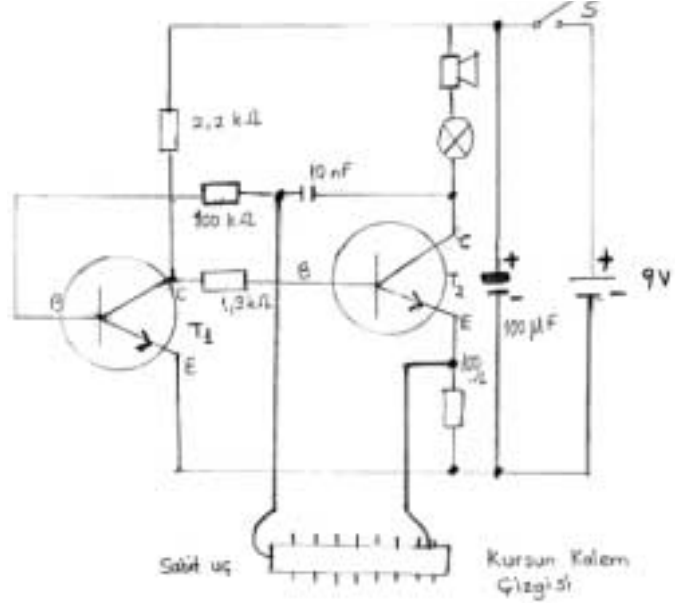
Gerekli Malzemeler:

- 1,3, 2,2 ve 100 kohm'luk dirençler
- 100 ohm'luk direnç
- 10 nanofarad'lık kondansatör
- 100 mikroyarad'lık elektrolitik kondansatör
- 2 adet transistör
- 9 volt'luk çıkışı olan pil veya dc güç kaynağı
- Hoparlör
- Açma-kapama anahtarı
- Kurşun kalem ucu
- Ampul

Devrenin Çalışması:

Kurşun kalem içi grafit içerir. Grafit, bir cins karbon-
dur (C, atom ağırlığı 12) ve iletkenidir. Bir kondansatör,
direnç üzerinden doldurulacak olursa, direnç akımın geçi-
şine engel olur ve kondansatör uçları arasındaki gerilim
bir süre sonra kaynak gerilimine ulaşır. Kondansatöre seri
konan direnç ne kadar büyükse, geçen süre de o kadar
uzun olur. Bu durum kondansatör boşalırken de geçerli-
dir. Bu sürenin saniyenin küçük bir kesiri olması halinde,
kondansatör saniyede defalarca dolup boşalacağından, bir
hoparlör kullanarak bu dolup boşalmaları (gürültü gerili-
mi) sese çevirir ve işitebiliriz.

Grafit tozu sürülerek oluşturulan kağıt şeridin bir ucu
devreye sabit olarak bağlanır (devre şemasına bakınız).
Devreden gelen diğer uca, kalın bir kablo içi bağlayıp, boş
tükenmez kalemde geçirilir. Serbest uç, şeridin herhangi

bir yerine dokunacak olursa, uçlar arasındaki direnç de-
ğişir. Sabit yer ile dokunulan nokta arasındaki uzaklığa
bağlı olarak, direncin değeri artar. Çünkü direnç değeri
uzaklıkla doğru orantılıdır.

Hoparlöre seri bağlı ampulün iç direnci sıcaklıkla doğ-
ru orantılı olduğu için, T2 kolektör akımını sabitler. S
anahtarı, ORG kullanılmadığı zaman T2 transistörünün
devamlı iletimde olmasını engellemek için devreyi
kapamada kullanılır.

Sevgili Arda

Projeni yapan arkadaşların çok eğleneceğini
düşünüyorum. İçi malzeme dolu malzeme çantan adresine
postalandı (www.yildirimelektronik.com) H.E.

Sizden Gelenler

Mehmet Eldem (Manisa) Dumansız Kültablası

Sigara kullanmıyorum, kullanılmasına da karşıyım, gene de ısrarla
insanlar sağlıklarına zararlı olduğunu bile bile içmeye devam
ediyorlar. Ben de onlar için dumansız bir kültablası düşündüm.

Dumansız Kültablası Bileşenleri

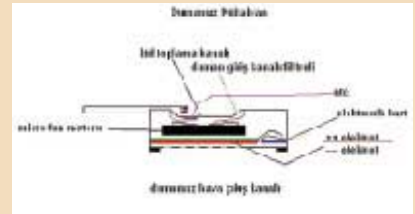
- 1- Kül toplama haznesi
- 2- Duman giriş kanalı (filtreli)
- 3- Micro fan motoru (PC içindeki IC'yi soğutmada kullanılanlar gibi)
- 4- NTC - Tasarlanan elektronik karta göre bu PTC de olabilir. Ya da fotoselli.
- 5- Yüksek gerilim kaynağı için bir elektronik kart
- 6- Hava çıkış filtresi

Sigaranın kül tablasına konulmasıyla, ısı algılayıcısı olan NTC'nin
değerinin ohm olarak değişmesi sonucunda fan motoru çalışmaya
başlar ve sigara dumanı kül tablasının içine doğru çekilir. Birinci
filtreyle, hava tablaya emilirken büyük parçacıkların kül toplama

kanalında kalması
sağlanır. Daha sonra,
elektronik devre
sayesinde üretilen
yüksek
gerilimle elde edilen +
ve - plakalar ile
pozitif parçacıklar ve
negatif parçacıklar bu
plakalara tutunurlar bu sayede duman içerisindeki elektrik yüklü
toz zerreçikleri plakalara yapıştığı için, dışarıya atılamazlar. En son
olarak, dışarı atılan hava girişteki gibi bir filtreyle tekrar temizlenir
ve dış ortama artık temiz hava verilmiş olur.

Devrenin çalışması için şarjlı piller yeterli olacaktır. Fan motoru 1,5
voltluk elektronik devrede 4 adet kalem pil ile çalışabilecek şekilde
tasarlanırsa, kül tablasını arada sırada sadece şarja bağlamanız
yeterli olacaktır.

Sayfamıza ilgi gösterdiğiniz için hepinize teşekkür ederim. H.E.

e - p o s t a : h a c e r e r a r @ y a h o o . c o m

